

ROČNÍK: 2

NEZÁVISLÝ TÝDENÍK HRANIC

PŘEHLED

18

Cena 2,- Kčs

Pátek 3.5.1991

Foto k článku na str. 6

MÁJOVÉ HVĚZDY - A JAK DÁL?

Není cílem tohoto zamýšlení dobrat se úplného pochopení dnešní situace v Sovětském svazu, situace ekonomické, politické, vojenské i mezinárodní. To je úkol pro skutečné odborníky a navíc úkol velice dlouhodobý. Naše úsilí je daleko skromnější. Nechceme vidět jen na práh svého domova, mít zájem jen o svoji rodinu, své zaměstnání, své sociální jistoty. Pokud nám strach stále nedovoluje vyslovovat své názory nahlas, pokusme se být stateční alespoň před svým vlastním svědomím a nezavírejme oči ani před složitými záležitostmi u nás, ani u našich východních sousedů.

Je měsíc květen, v němž si budeme opět připomínat konec druhé světové války a naše osvobození. I k tému závažným historickým skutečnostem se učíme zaujmít věcná a spravedlivá stanoviska. Přemnoží z nás jsme pamětníky vlny nadšení z květnových dnů 1945, přemnoží z nás dnes na řadu věci nahlížíme jinak než tenkrát. Ať už se jedná o Pražské povstání, o schválenou demarkační linii západních a východních armád, o účastníky i významné představitele našeho domácího i zahraničního odboje.

Pokračování na str. 2

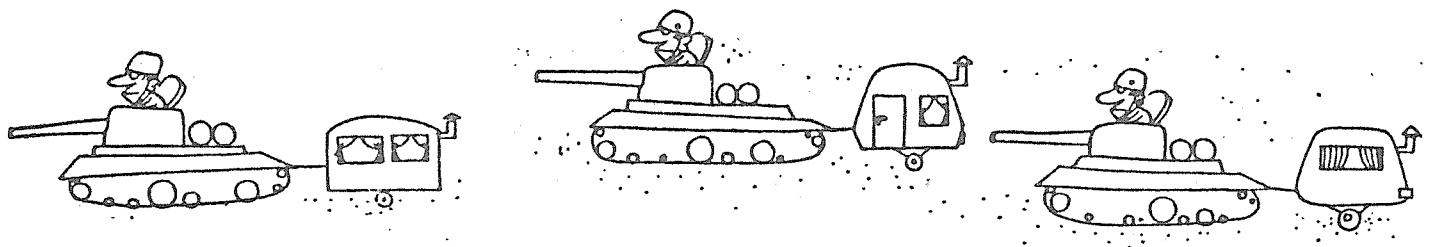
2

úvodník

Z okruhu našeho zájmu však ani dnes nemůže vypadnout obtížnost a složitost dnešního života v Sovětském svazu. Ani fakt, že jsme přes čtyřicet let skloňovali sovětskou skutečnost od rána do večera ve všech pádech a zásadně jen v ponížených superlativedech, není důvodem k tomu, abychom se tvářili, že svět na východě končí naší státní hranicí. Nebudu nespravedlivý, učme se rozlišovat. Všechno, čím Rusko od roku 1917 až do roku 1989 negativně poznamenalo naše dějiny, včetně období války, vítězného února i "bratrské pomoci 1968", silný vliv stalinsko-brežněvovské totality na náš mravní profil, to všechno v nás nemůže potlačit vědomí existence celé řady národů na území Sovětského svazu s jejich úsilím o spravedlivé uspořádání věcí. Národy, které nás mohou obohatit hodnotami kulturními, ekonomickými i mravními.

Budeme alespoň nestrannými pozorovateli všeho, co se dnes děje u našich východních sousedů, a přejme obyvatelům této neštastné země, aby se jim cesta za národní suverenitu, pluralitní demokracii a konečně lidský důstojný životem dařila. Mají s námi stále hodně společného - v odčinování křivd i hledání štastné budoucnosti.

- hu -

TANKY JEDOU PRAHOU

Jako mnoho jiných i Vítězslav Nezval podlehl legendě, když napsal:

Chci zpívat o městě měst,
z něhož by byla bez Stalina
jen historická rozvalina
.....

V duchu těchto veršů byla vychována moje generace. Když nás v padesátých letech učili ve škole, že Američané schválně nepřišli bojující Praze na pomoc, málem jsem uvěřila, i když mi doma říkali o demarkační čáre, za kterou americká armáda nesměla. Nemohla jsem ve své pionýrské důvěřivosti pochopit, že by nějaká "čára" mohla platit, když v Praze vypukla revoluce (až později přejmenovaná těmi, kdo se ji neúčastnili, na povstání). Nevěděla jsem pochopitelně nic o tom, že lidský život za stalinského socialismu neměl žádnou cenu, netušila jsem, že Hitler koncentráky nevymyslel, jen zdokonalil a přizpůsobil jinému podnebí.

Patřím k těm, kteří osvobození Prahy prožili, ovšem mé vzpomínky jsou vzpomínkami tříletého dítěte. K nejzřetelnějším patří ta, jak jsme je vitali - ruské vojáky, kteří přivezli mír. Vitali jsme je kyticemi bezu těžkými vodou, neboť pražská revoluce se odehrávala za vytrvalého deště a slunce vyšlo až 9. května.

Věřili jsme, že Rusové spěchali od Berlína skutečně jen proto, aby nám pomohli. Věřili tomu i ti unavení šťastní špinaví vo-

jaci. Nikdo si nelámal hlavu nad tím, že je těk hnali proto, aby byli v Praze ještě v den podpisu německé kapitulace, tedy 8. května, a že to vlastně tak docela nestihli. Lidé byli prostě rádi, že se dočkali konce války.

Ne všichni samozřejmě. V našem domě se toho dne dověděla mladá žena, že její muž po zranění zemřel. Stala se vdovou právě měsíc po svatbě.

Na Klárově je nenápadná deska (doufám, že dodnes) se jménem velitele prvního tanku, který přijel do Prahy. Tank byl zasažen a čtyřiaadvacetiletý kapitán Gončarenko (nebo možná Hončarenko, jestliže byl Ukrajinec) zahynul. Možná, že krátce před tím stačil napsat domů, že je živ a zdrav a válka kaput. Jeho tank měl číslo 23 a Pražené je nechtěli zapomenout. Tak vznikl zvláštní památník, který byl nedávno předmětem sporů. Tank na svém podstavci zůstal a v těchto dnech ho někdo natřel růžovou barvou. Chtěl patrně vyjádřit, že osvobození Prahy je pohádka a pravda je jiná. Vím docela jistě, že to neudělal nikdo z těch, kteří 9. květen 1945 v Praze zažili. Vím, že je to důsledek nesčetných oficiálních lží a pozdějších tragických údálostí a dalších lží, které je provázely. Neboť tanky v srpnu 1968, jak tehdy zoufale napsal básník Jevtušenko, "jely i po vojácích", totiž po těch, kteří na samém prahu míru umírali přesvědčeni, že nám přivezli svobodu.

-sý-

HOLANĐÁNÉ V HRANICÍCH

V sobotu ráno 27. 4. 1991 bylo všechno připraveno na přivítání přátel z Holandska. U kostela hrála kapela mladých muzikantů pod taktovkou pana Slimáčka. Před radnicí přešlapovali členové městské rady, zástupci města, občané a především mládež - nedočkavě vyhližející své nové kamarádky z ABS (Agnes Beatrix School). Se spožděním se na náměstí přece jen objevil autobus z Voorburgu.

Od této chvíle započal přesně plánovaný program pro 23 žákyně ABS a 23 členů doprovodu. Do provod se skládal z učitelů, kulturních pracovníků a pracovníků radnice. Jako bod programu číslo jedna po uvítací skladbě, nastoupila členka městské rady slečna Pánková s chlebem a soli. Z cesty unavení a přitom neznali Holanđáne dostali na místě přesnou instruktáž, jak mají z chlebem a soli zacházet. Následovalo dlouhé oficiální uvítání v gotickém sále hranické radnice. Po úvodním slově pana starosty předalo vedení a žákyně ABS do rukou ředitele 1.ZŠ pana Polaka dar pro žáky této školy - částku 5 000,- guldenů (cca 79 000,- Kčs). Po tomto slavnostním ceremoniálu si konečně mohla odvést hranická mládež své nové kamarádky z Voorburgu do svých domovů.

Vymenovat jednotlivé akce bohatého programu připraveného pro naše přátele by zabralo takřka celý obsah PŘEHLEDU. Jednotlivé skupiny měly speciálně upravený program podle svých profesí. Během pobytu holandských přátel se domluvily další konkrétní akce vzájemné spolupráce. Na příklad sportovci pojedou do Voorburgu na dálkový běh. Hraničtí výtvarníci tam budou na podzim vystavovat svá díla. Jana Ambrůze požádali představitel kultury o realizaci výstavy jeho dřevěných objektů v příštím roce a město má zájem jeden objekt zakoupit. Domluvily se stáže našich učitelů cizích jazyků na holandských školách, městská knihovna dostane darem anglické knihy. Plánuje se zájezd hranických dětí do Voorburgu. I PŘEHLEDU byla přislíbena pomoc ze strany voorburgské radnice. Je toho opravdu hodně. Opět se ukázalo, že Holanđáne k nám nejezdí na turistické výlety, ale pracovat, pomáhat občanům našeho města. Za to jim patří srdečný dík. Ostatně ani děvčata z ABS nepřijela do Hranic s prázdnýma rukama. Chtěl bych znova připomenout, že guldeny věnované našim žákům získaly vlastní práci.

Je nutné upozornit na náš hlavní problém při této spolupráci a tím je jazyková bariéra. Je to náš největší dluh, který můžeme pouze vlastním přičiněním vyrovnat. Zároveň to bude pro naše přátele z Voorburgu ten nejlepší důkaz, že si jejich obětavé práce opravdu vážíme. O to více bych chtěl vyzdvihnout jednu část programu. A tou

bylo setkání mladých. Naše mládež měla možnost hovořit po čtyři dny se svými vrstevníky v anglickém a německém jazyce o svých zálibách, problémech, škole, prostě o všem co mladé lidí zajímá. Další setkání i korespondence bude tím nejlepším způsobem rozšíření výuky cizích jazyků pro naše studenty.

-oli-

Informace z jednání městské rady

Městská rada na svém 7. řádném zasedání dne 25. dubna 1991 mimo jiné projednávala:

- rozpočet města pro rok 1991
- rozbory hospodaření MěNV a MěÚ za rok 1990
- žádost o pronájem skladky domovního odpadu
- schválení nového kronikáře
- návštěvu delegace z Voorburgu
- personální a mzdové záležitosti MěÚ

Rada projednala návrh rozpočtu města pro rok 1991 a vyúčtování hospodaření za uplynulý rok. Tabulkové části obou materiálů jsou v souladu se zákonem o obcích vyvěšeny na úřední desce radnice. Připomínky k návrhu rozpočtu a vyúčtování mohou občané vyjádřit do 27. května 1991 písemně nebo ústně na sekretariátu MěÚ. Uvedené materiály bude projednávat na nejbližším zasedání městské zastupitelstva.

Rada nedoporučila pronájem skladky domovního odpadu soukromému zájemci. Na základě návrhu své pracovní komise uložila řediteli s.p. EKOTES vypracovat koncepci změny hospodářsko-právní formy uvedeného podniku na přispěvkovou organizaci řízenou městem.

Městská rada projednala a schválila v důsledku úmrtí kronikáře pana Antonína Langa do funkce kronikáře města Hranic pana Emila Zábranského.

Na základě stanoviska odboru výstavby a komise výstavby rada doporučila městskému zastupitelstvu odprodat pozemek parc.č.160/2 firmě SVABu pro výstavbu stylové restaurace s amfiteátem.

Rada schválila organizační strukturu Městského úřadu na přechodné období do konce roku 1992. V této souvislosti rada jmenovala vedoucí odboru výstavby (p. ing. arch. Patočka), místního hospodářství (p. A. Baisa) a financí (sl. M. Dvorská).

Rada projednala žádost nemocnice s poliklinikou o finanční pomoc a informaci o havajní situaci v obvodní pediatrické péči na území města Hranic.

PhDr. Vladimír Juračka
starosta

Odvahu vzít život do vlastních rukou

Vážení spoluobčané,
v minulém čísle týdeníku PŘEHLED jsme slíbili seznámit Vás se základními materiály Občanské demokratické strany. Dnes Vám předkládáme základní "desatero" ODS a výňatky z projevu V. Klause na ustavujícím kongresu ODS v Olomouci, do značné míry charakterizující naši orientaci a cíle; to vše pod hlavičkou našeho nového časopisu TELEGRAF, který si můžete předběžně objednat na místním sdružení ODS Hranice Školní náměstí, vždy v úterý od 16,00 hod.

Za přípravný výbor
ODS Hranice
Lumír Fojtík

Výňatky z projevu Václava Klause,

....Prožíváme historický okamžik, máme možnost po mnoha desetiletích v Československu vytvořit silnou pravicovou stranu konzervativního zaměření. Nemáme právo tuto šanci, která se v historii nenabízí příliš často, nevyužít..."

....Dosavadní politické seskupení Občanského fóra nám právě toto neumožňovalo. Ukažovalo se, že je stále více a více brzdou pro postup vpřed, a zároveň se stále více a více stávalo zástěrkou pro ty, kteří chtěli i nadále - bez skutečného, standardního mechanismem potvrzeného mandátu, podle svých osobních představ - řídit naši zemi."

....Tím se dostáváme k další, mimořádně citlivé otázce našeho vztahu k minulosti, přítomnosti i budoucnosti, našeho vztahu k těm, kteří svým minulým členstvím v komunistické straně jsou námi všemi o právně považováni za více spjaté s minulým režimem než ti, kteří členy komunistické strany nikdy nebyli. Tento fakt je neoddiskutovatelný a jakékoli argumenty o nutnosti vstupovat do komunistické strany, o rozkládání strany zevnitř, o provádění rozumné politiky uvnitř ní jsou ve své podstatě falešné, i

1. Chceme být stranou schopných, podnikavých a sebevědomých občanů, kteří dokáží převzít odpovědnost sami za sebe, za svou rodinu, za svoji obec i za stát.
2. Chceme být stranou demokraticky utvářenou, s moderní evropskou strukturou, jejíž členové se budou aktivně podílet na každodenní práci samosprávy, státní správy, parlamentu a vlády.
3. Chceme být stranou, navazující na tradice evropské křesťanské civilizace, na humanitní a demokratické tradice 1. republiky a na zkušenosti současných západních demokracií.
4. Chceme být stranou, která rozhodně odmítá marxistickou a leninskou ideologii ve všech jejích projevech a důsledcích a jejímž členům jsou cizí jakékoli socializující a kolektivizující tendenze v ekonomice i politice.
5. Chceme být stranou, jejíž členové budou aktivně spoluvytvářet soukromé vlastnictví a volný trh zboží, práce i myšlenek.
6. Chceme být stranou, jejíž sociální politika nepovede k rovnosti v přerozdělování, ale k rovnosti v příležitostech k uplatnění.
7. Chceme být stranou občanů, respektujících právní řád - ochranu občana a jeho práv a svobod, i klidu a pořádku ve společnosti.
8. Chceme být stranou, jejíž členové se budou aktivně podílet na rozvoji našeho životního stylu - na rozvoji kultury práce a bydlení, kultury volného času i lidských vztahů.
9. Chceme být stranou, podílející se na obrovském úkolu znova dospět k harmonii mezi ekonomikou a životním prostředím.
10. Chceme být stranou, aktivně se snažící zapojit Československo do celoevropského bezpečnostního systému.

když motivace každého jednotlivce v různých životních obdobích nutně byly odlišné. Říkám-li toto, hned bych k tomu chtěl dodat slovíčko "ale". Z toho co je neoddiskutovatelným faktem, podle mého, v žádém případě nic nevyplývá o uzavírání naší strany před těmi, kteří dnes - ale mnozí již dávno v minulosti - stojí s námi a stáli s námi, kteří jsou pro naši politický program a kteří jsou ochotni a schopni ho spoluvytvářet a realizovat. Nevyplývá z toho, podle mého názoru, ani důvod pro černobilé, a proto nutně vždy zjednodušené vidění světa, nevyplývá z toho ani požadavek jakési kolektivní odplaty a kolektivní viny. Nechceme a nebudeme budovat svou stranu na nějakém novém kádrování, na nějaké nové exkluzivitě. Na tom, že někteří vyvolení mají větší pravdu než jiní, na tom, že někteří mohou zasedat v jakýchsi prověřovacích komisích, jiní nikoliv a podobně. Toto nechme jiným a obraťme se všemi svými silami do budoucnosti, neuzavírejme se, hledejme další spojence, usilujme o ty, kteří díky nespokojenosti s politikařením bývalého Občanského fóra odešli z aktívního politického života, umožněme dalším schopným rychlý start, znova oslovme všechny naše spoluobčany, protože jsem přesvědčen o tom, že by nebylo větší chybou, než se uzavírat a vytvářet jakýsi politický klub pro zvané.Usilujeme a i tím, kam jsme umístili náš ustavující kongres, jasně demonstrujeme zásadní a důsledný rozchod s pragocentrismem jakéhokoliv typu. Decentralizace je naším základním heslem a budeme ho zásadně využívat. Potřebujeme tok informací, potřebujeme tok lidí mezi centrem a oblastmi, a je to právě to, co se budeme muset velmi rychle i v naší Občanské demokratické straně naučit.Co říci na závěr? Chceme vrátit lidem naději, chceme vrátit víru v budoucnost. Sami ji máme, o tom jsem plně přesvědčen. Kdybychom ji neměli, tak bychom tady nebyli. Nechceme provádět žádné další experimentování, na které doplatily minulé generace, nechceme nic takového připravit generacím budoucím. Uvedme v život, Občanskou demokratickou stranu."

HISTORIE SOCHY T.G.MASARYKA V HRANICÍCH

Profesor T.G.Masaryk přednášel učitelům v Hranicích již v roce 1905 a 23.7.1924 navštívil Hranice a vojenskou akademii jako prezident ČSR. Pro jeho zásluhy o stát mu chtělo město postavit pomník.

Původní pomník presidenta T.G.Masaryka, který měl být v Hranicích odhalen 28.října 1938, naacisté za druhé světové války odvlekli. Marně představitelé města poněm po osvobození pátrali.

Na základě rozhlasové zprávy z roku 1947 o nalezení dvou bronzových soch prezidenta T.G.Masaryka, které byly dovezeny do bratislavského zimního přístavu, zahájil MNV v Hranicích ihned potřebné kroky, aby zjistil, zda jedna z těchto soch není ta, která byla z Hranic odvezena.

Při pátrání se zjistilo, že je tam 4m vysoká bronzová socha T.G.Masaryka, která od roku 1928 do roku 1938 stála v Užhorodě na náměstí. Dyla ulita podle modelu sochařky Jeleny Mandičové.

Jelena Mandičová - Sinalyová se narodila 26.září 1902 v Gyalafalva v Maďarsku, nyní v Rumunsku, bydlela v Praze. Byla žákyní uměleckoprůmyslové školy v Praze u prof. Mařatky a Johnové v letech 1921/1922. Od roku 1922 do roku 1925 navštěvovala Akademii výtvarných umění v Praze, spec. školu prof. Štursy. V roce 1926 byla v Mnichově, Paříži a v Itálii. Mimo pomník TGM vytvořila "Ženský akt" a "Hlavu hoška" z mramoru, "Karpatoruskou písň" a několik bust z bronzu.

Ve dnech 3.8. listopadu 1938, kdy byl viedenským arbitrážním řízením Užhorod postoupen horthyovskému Maďarsku, byl pomník T.G.Masaryka odvezen do michalovských kasáren. Roku 1944 byl pomník odvezen nacistickou armádou do Pasova a Američané vrátili pomník v roce 1946 do Bratislavu.

MNV v Hranicích požádal prostřednictvím ministerstva zahraničních věcí ČSR sovětské úřady o věnování pomníku jako náhradu za ztracenou sochu. 8. března 1948 došla zpráva, že SSSR nemá námitek, aby socha TGM patřící městu Užhorodu, byla odevzdána městu Hranicím.

Stavitel František Novotný po návratu z Bratislavu sdělil, že socha bude nejpozději 26. března dovezena do Hranic. Než se náležitě upravilo prostranství před školou a opravily se fasády školy a fary, byla socha provizorně uložena.

V neděli 9. května 1948 byli občané města probuzeni v 7 hodin ráno budíkem hudby vojenské akademie. V 9.30 hod. se konalo slavnostní odha-

lení pomníku T.G.Masaryka. Po famfárách z Libuše přednesla kvintánka reál. gymnásia Eva Jarošová Tománová báseň Pozdrav TGM. Slavnostní řeč přednesl profesor Karlovy university PhDr. Arnošt Kolman. Předseda MNV dr. Stanislav Palát převzal pomník TGM do ochrany města Hranic. Za zvuku "Ktož sú boží bojovníci" položila vojenská delegace k pomníku věnec. Posádka a krojované skupiny pak defiliovaly před pomníkem. Večer byl bronzový pomník ozářen reflektory. Přicházeli k němu stále noví a noví návštěvníci.

V pamětní knize města Hranic je zápis: "V den oslav třetího výročí Dne Vítězství byl slavnostně odhalen pomník presidentu Osvoboditeli T.G.Masarykovi. Socha je dílem akademické sochařky J. Mandičové. Hranice 9.května 1948."

24. dubna 1963 byla socha ze školního náměstí odstraněna a pět let byla uschována v Točově. Na spontánní žádost občanů v Hranicích rada MěstNV na schůzi 4. dubna 1968 rozhodla, aby pomník TGM byl k 50. výročí vyhlášení samostatného státu navrácen.

8. dubna 1968 byla socha dovezena do Hranic a 22. dubna 1968 byla opět postavena na podstavec na školním náměstí.

9. května 1968 se konalo slavnostní odhalení pomníku. U sochy stáli účastníci odboje z první a druhé světové války v historických uniformách, několik Junáků a Sokolů v krojích a 4 ženy v národních krojích. Za pomníkem zaujala místo dechová hudba Jednotného klubu pracujících a pěvecký sbor Jurik. O deváté hodině položila k pomníku věnec delegace Národní fronty a představitelé MěstNV. Slavnost zahájil předseda MěstNV Národní fronty Josef Nosek. Pak promluvil univerzitní profesor PHDr. Josef Ludvík Fischer z Olomouce o životě a činnosti TGM, zejména o jeho bojích proti maloměstěctví a proti pověrám a o jeho účasti v boji proti Rakousku za první světové války. Připomněl také jeho přednášky v Hranicích v roce 1905 pro učitele a jeho vztah k Valašsku.

Pěvecký sbor Jurik přednesl Smetanova Věno, lidovou písň Teče voda teče a Nešverův sbor Moravě. Na závěr zahrála dechová hudba čsl. státní hymnu. Přitomno bylo asi 2.000 lidí.

V pondělí 28.října 1968 v 9 hodin dopoledne na znamení sirénou z radnice položily delegace věnec k soše TGM za účasti zástupce MěstV Národní fronty S. Krejčího, zástupců organizací Národní fronty, SPB, legionářů a Severomoravských cihelen. Delegace kladly květiny také k pomníku u vojenské akademie a na hřbitově u mauzolea.

Po roce 1974 na příkaz OV KSČ v Přerově

byly Masarykovy sochy v celém okrese odstraněny a uloženy v depozitářích. Po čase na příkaz okresního tajemníka KSČ měly sochy definitivně zmizet a byly roztaženy v Přerovských strojírnách.

Další podrobnosti byly uveřejněny v Přehledu v číslech 14. a 17. z roku 1990.

Ludvík Novotný

Panu Ludvíku Novotnému k sedmdesátinám.

Vážený pane profesore,

Vaši bývalí spolupracovníci na poli kulturním se těšíme z toho, že se v Přehledu začaly objevovat Vámi podepsané články.

Uplynulo hodně vody od doby, kdy jste nás zaskočil vážným onemocněním, které je příčinou Vaši absence ve veřejném životě našeho města. Jste však stále postrádán. Městským úřadem jako kronikář a aktivní člen kulturní komise, Městskou knihovnou a Sdruženým klubem jako neúnavný spolupracovník při organizování přednášek, besed, výstav a dalších akcí. Byl jste nejschopnějším dopisovatelem Zpravodaje města Hranic a ž Vašich článků, které jste v něm uveřejnil, čerpáme dodnes, když potřebujeme zprávy a fakta o historických událostech nebo faktografické údaje o významných osobnostech města.

U příležitosti Vašich padesátých nebo předpadesátých narozenin napsala pro Zpravodaj Vaše kolegyně prom. historička Marie Jašková krátký článek o Vaši osobnosti, ale při redakci připravovaného výtisku jste jej našel a zcela kantorský zabavil. Byla to moje nepozornost a dlouho mě to mrzelo. Když se přiblížily Vaše šedesáté narozeniny, pečlivě jsem před Vámi schovávala příspěvek PhDr Boh. Indry. Byl věnován Vašemu jubileu a vyšel v květnovém čísle v r. 1981.

Uplynulo dalších deset let a Vy slavíte sedmdesátiny. Posílám Vám gratulaci prostřednictvím Přehledu, na jehož stránkách se opět setkáváme jako dopisovatelé. Přeji Vám radost z vykonané práce a do dalších let spokojenosť a rodinnou pohodu. Je mi jen líto, že tentokrát nemusím před Vámi rukopis schovávat.

Eva Horáková

Děkujeme, Ludvíčku!

Dne 4.5.1991 se dožívá 70 let náš bývalý učitel, spolupracovník a rádce, nesmírně obětavý a činorodý člověk, prof. Ludvík Novotný. Prof. Ludvík Novotný se narodil 4.5.1921

v Ludgeřovicích, od roku 1927 však žije v Hranicích. V letech 1932-1940 absolvoval hranické reálné gymnázium, za okupace pracoval u zdejší firmy Kunz. Ke svému učitelskému povolání se dostal po absolvování brněnské univerzity v letech 1945-48, původní aprobaci čeština, filozofie si později rozšířil o dějepis. Celý svůj život s výjimkou ročního působení na gymnáziu v Přerově v letech 1948-1949 zůstal věrný naši střední zdravotnické škole v Hranicích. I když jej závažná nemoc v roce 1982 brzy po odchodu do důchodu odloučila od našeho kolektivu, je se školou náterně stále spjat a o dění ve škole se velice zajímá.

Prof. Novotný, svými spolupracovníky důvěrně na jvaný "Ludvíček", má mezi našimi učitelkami odborných předmětů mnoho svých žákyní. Není divu, vždyť za svou učitelskou kariéru na naší škole dovezl celkem 10 tříd k maturitní zkoušce. Absolventky na něj vzpomínají jako na nesmírně vzdělaného, zaníceného a moudrého pedagoga, který učil kromě odborných lékařských a ošetřovatelských předmětů snad všechno: nejen předměty své aprobace čeština, dějepis, občanskou nauku, ale také latinu, psaní na stroji ... Ale nejenom učil. Prof. Novotný byl pro všechny typem čestného kantora, který měl pro žáky pochopení a snažil se na ně své znalosti a zájem přenést.

A pro nás ostatní kolegy? Nevíte si s něčím rády? Obráťte se s důvěrou na Ludvíčka! Ten člověk byl snad nevyčerpatelnou studničí znalostí a vědomosti. Obrovský znalec regionální historie, vynikající metodik, kantor se skvělými kombinacemi schopnostmi při sestavování rozvrhu, kronikář školy. A to nemluvíme o jeho rozsáhlé publikaci a přednáškové činnosti ve městě, okrese i v kraji. Titul "Zasloužilý učitel" se v roce 1977 dostal do skutečně dobrých rukou.

A proto nyní, kdy bude oslavovat své 70. narozeniny, nemůžeme vzpomenout jinak než slovy "Děkujeme, Ludvíčku"!

Pracovníci SZŠ v Hranicích

Dne 4. května 1991 se dožívá p. profesor Ludvík Novotný 70 let.

ČSČK Hranice-sever mu touto cestou děkuje za všeestrannou pomoc a přeje hodně elánu do dalších let.

ČSČK Hranice-sever
L. Hilscherová

8 policie

město

OD INSPEKCE VEŘEJNÉHO POŘÁDKU K MĚSTSKÉ POLICII III

Pracovníci řešili řadu stížností občanů, ve třech případech se podíleli na násilném otevírání bytů při úmrtí občanů ve spolupráci s VB a ve třech případech byl pečetili. Za krátké působení pracovníků úseku ochrany veřejného pořádku v desítkách případů prověrovali trvalá bydliště občanů, zaměstnavatele občanů, stavby, přihlášení dětí do prvních tříd a mnoho dalších údajů potřebných pro Městský úřad či soudy.

Abych ještě doplnil zprávu o naší činnosti, nesmím zapomenout na kontrolu související s dodržováním předpisů, které se týkají chovu psů, znečišťování veřejného prostranství, dětských hřišť apod. Dále pracovníci úseku sledují a kontrolují dodržování předpisů o ochraně vodního hospodářství, zejména zda nedochází k poškozování břehů, vodohospodářských zařízení, zda je dodržován zákaz nebo omezení koupání, zda nedochází ke znečišťování vodních toků nebo k poškozování, znečišťování nebo jinému ohrožení základních vodohospodářských zařízení, jako veřejných studní, vodovodní a kanalizační sítě. Dohližejí na dodržování otvírací a zavírací doby v obchodech, provozovnách, a na to, zda prodejci na tržních místech vlastní potřebná povolení. Dále sledují řádné osvětlení veřejných prostranství, zjišťují vypalovatele travních porostů, dohližejí na dodržování zákazu podávání alkoholických nápojů, zejména osobám mladistvým, osobám podnapilým a řidičům. Dohližejí na správné označování nebezpečných míst a včasné odstraňování obecně nebezpečných poruch a závad, kontrolují, zda občané nebo organizace mají předepsané povolení k provádění stavebních prací, terénních a sadových úprav, zda užívají veřejných prostranství v povoleném rozsahu a způsobu pro staveniště zařízení nebo jiné činnosti, vyžadující povolení a další.

Pokud si, vážení čtenáři, položíte otázku: "Kdo určil a určuje náplň vaší činnosti?", odpovím Vám - zákon ČNR č. 200/1990 Sb. o přestupcích, platný od 1. července 1990, některá platná obecně závazná oznámení MěNV schválená před komunálními volbami, některá obecně závazná oznámení Městského úřadu schválená po komunálních volbách a upřesňující úkoly dané vedoucími pracovníky Městského úřadu. V měsíci květnu 1991 by měl být schválen zákon o Městské polici, kde budou povinnosti upřesněny.

Pokud si, vážení čtenáři, položíte otázku: "Co to vlastně úsek ochrany veřejného pořádku je?", odpovím Vám nikoliv definici ani frázi, ale zcela obyčejně. Je to skupina občanů našeho města, kteří nikoliv pro peníze, ale se zájmem o tuto práci se pokouší postupně odstraňovat nedostatky nahromaděné minulostí. Lidé, kteří nechtějí

tolerovat přestupce a chodit se zavřenýma očima. Ti, kteří porušují základní pravidla soužití mezi lidmi, musí být bráni k odpovědnosti. S těmi, kteří tato pravidla dodržují, budeme rádi spolupracovat a jejich problémy řešit. Takto nám mohou být lidé nápomocni.

Ing. Krátký Jaromír
vedoucí pověřený úseku
ochrany veřej. pořádku

Chtěla bych se také vyjádřit k anketě ESO.

Za nejzávaznější problém města pokládám parkování aut na náměstí. Vždyť právě toto město má na parkování mimo náměstí ideální podmínky. Dále je velmi nutné, aby policie i nově vznikající městská policie důsledně uplatňovaly pokuty za zakázané parkování u obchodů a za vjezd od Pivnice k pekárni. Toto se děje zatím moc málo.

Dále je třeba, aby městská policie dohlížela na udržování chodníků a podloubí. Měli by to dělat správci domů, a ne pracovníci EKOTESu. Ti ať uklizejí tam, kde není majitel a správce.

Bydlím na ulici Hranická, tam si všechni majitelé domů udržují chodníky a trávníky opravdu dobře.

Dále bych chtěla upozornit na velmi špatný stav okolí splavu. Bečva prosakuje na pozemky, které měly být určeny pro rekreaci občanů. Tím vzniká semeniště komáru hlavně v létě a podle toho, že je tam vysazeno pář jehličnanů, předpokládám, že to Městský úřad už zkolaudoval. Jistě ze starých zaměstnanců za tento stav, někdo nese odpovědnost, snad pan Mayer nebo Vodní hospodářství? Podle mne, a nejen mne, by se tam měla navážet zemina, kterou nesprávně odvezli.

Skládky - myslím černé - kolem Bečvy, to je katastrofální stav.

Jinak se přikláním k článku pana Fojtíka v Přehledu, aby městská policie plnila svoje úkoly, a to co nejdříve. Pak může teprve vytlašovat konto na přilepšenou.

Nesmíme také zapomenout na kropení silnic. Technické služby se u kasáren na křižovatce vytvoří a jedou zpět do města. Myslím, že patříme také k městu až po křižovatku u servisu. Platíme stejně daně a prachu je tolik, že ovoce máme úplně šedé.

Také by někdo měl dohlížet na vypouštění popíalku z cementárny. To je katastrofa. Myslím, že ho vypouštějí nejvíce v noci. Je to vidět naprostoto na všem kolem domu.

Marie Kafková
Hranická 428
Drahotuše

Vážený pane ing. Bagáře.

Netušila jsem, že máme dnes v naší republike tak schopné lidí, že i při své plně vytížené funkci zvládají 2 až 3 zaměstnání. Podle televizních zpravodajů jsou to i někteří naši poslanci v parlamentu.

Vy, jak jsem se dočetla v Přehledu č.17, s některými pány z vedení podniku Sigma zvládáte také 2 zaměstnání, to druhé u své soukromé firmy SH-servis. Proto se ptám:

Znáte Vy podnik, kde budou s Vámi jednat o prodeji a servisu po vaší pracovní době placené Sigmou?

Kdo Vás kontroluje, zda pro Vaši soukromou firmu nepoužíváte služební telefon, svých služebních cest včetně auta? Je ještě mnoho dalších položek, které bych mohla jmenovat. Už vidím, jak Vám telefonuje zákazník a Vy odpovidáte - bohužel, nejde to, nemůžeme, ale naše soukromá firma SH-servis zařídí, vyřídí, a to v nejkratší době s donáškou až do domu.

Proto se nedivím reakci zaměstnanců, kteří to se svým podnikem myslí dobré. Nebo snad čekáte, že když takovýmto způsobem zajišťujete práci, že Vám přijdou poděkovat?

Jak máte vytíženou pracovní dobu placenou Sigmou? Nemáte náhodou zajišťování práce pro zaměstnance ve své pracovní náplni?

Nad tím všim se zamýšlim, i když, jak Vy tvrdíte, je po právní stránce všechno v pořádku.

-MAR-

HUDEBNÍ JÁRO V HŘANICích

Jaro ve znamení hudby, soutěží a přehlídek, tak by se dala stručně charakterizovat činnost naší ZUŠ v Hranicích.

Retězec soutěží zahájila v březnu Krajská soutěžní přehlídka dechových nástrojů. Naše škola měla tu čest stát se hostitelem účastníků této akce. Na jejím zahájení se podílel starosta města pan PhDr. Vladimír Juračka, který srdečně přivítal všechny účastníky soutěže a poprál jim hodně úspěchů. Soutěžilo se celé dva dny od rána do večera a výkony hráčů byly na vysoké úrovni.

V přehlídce byla ZUŠ v Hranicích zastoupena deseti žáky, kteří dosáhli výborných umístění:

Alžběta Jamborová získala 1.místo ve hře na hoboje, Lenka Lesáková 1.místo ve hře na přičnou flétnu. Ve hře na klarinet se na 1.místě umístili Monika Proklová, Jaromír Bláha a Marcel Koutný. Ve hře na trubku pak první místo získal Kamil Štroncer. Druhé místo ve hře na klarinet získal Jiří Nepala a ve hře na lesní roh Tomáš Valenta. 3.místo obsadila Lucie Mynaříková ve hře na zobcovou flétnu a 4.místo získal Zdeněk Pastorek ve hře na trubku. Monika Proklová a Jaromír Bláha byli krajskou soutěžní komisi navrženi k reprezentaci našího kraje na ústřední přehlídce dechových nástrojů v Uničově.

Dalším úspěchem byla účast smyčcového souboru a žákovského smíšeného orchestru na krajské soutěžní přehlídce v Karviné. V konkurenci devatenácti souborů a orchestrů získal nás soubor uznání za výborný výkon a smíšený orchestr se stal absolutním vítězem celé přehlídky. Rozhodnutím krajské soutěžní komise byl žákovský smíšený orchestr vyslan na ústřední přehlídku do Karlových Varů, kde reprezentoval naši školu a město již potřetí.

Výborné výsledky, kterých naše škola dosahuje, jsou odrazem kvalitní práce učitelů a hlubokého vztahu žáků k hudbě. Toto zakořenilo do povědomí hudební pedagogické veřejnosti v rámci kraje i ČR a naši snahou je, aby se tyto úspěchy a popularita (nejen ZUŠ, ale i města Hranice) dostaly do vědomí také představitelů a všech občanů města.

Taťána Mružková
učitelka ZUŠ Hranice

Děkuji týdeníku PŘEHLED ze uveřejněnou vzpomínku na mého strýce PhDr Bohuše Vybírala.

Karel Vybíral
Hranice

Vážení přátelé,

dovolte, abychom Vám poděkovali za uveřejnění vzpomínky na našeho dědečka pana Vojtěcha Bartovského, odb. učitele v Hranicích. Současně prosíme, abyste laskavě vyřídili naše upřímné poděkování panu prof. Ludvíku Novotnému, autorovi medajlonku. Naše matka Drahomíra Pitronová měla sotva čtyři roky, když jí zemřel otec, a my jsme se ze vzpomínky v Přehledu dovedeli o našem dědečkovi některé podrobnosti, které jsme ani neznali.

S pozdravy

Marta a Jiří Pitronovi
K. Světlé 3
Hranice

Životní jubilea občanů našeho města v květnu

75 let

Věra Dřímalová, B. Němcové
Adolfa Schenrichová, Jungmannova 1805
Vilém Zuzaník, Jungmannova 1805
Jarmila Schweitzerová, Palackého 1512
Irena Pokorná, Čechova 781
František Kameniček, Jungmannova 1805
Ludmila Vašinková, Středolesí 4

80 let

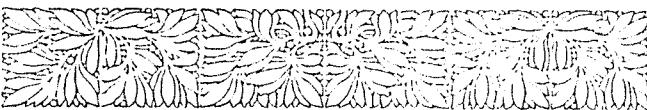
Květoslavá Ratiborská, Drahotuše
Lev Štěrba, Drahotuše

85 let

Jana Palasová, Jungmannova 1805
Žofie Králová, Karla Čapka 978
Věra Šramková, Jiřího z Poděbrad 1275
Jana Hančlová, Janáčkova 728
Anna Manglová, Jungmannova 1805

93 let

Antonie Svozilová, Jungmannova 1805
Božena Možná, Jungmannova 1805

Kdo myslí na budoucnost dětí, sází stromy.

Již podruhé jsme se sešli, abychom dětem členek ZO ČSČK Hranice-sever, narozeným v minulém a začátkem letošního roku, zasadili pamětní stromy.

Tuto malou slavnost jsme uspořádali 25. dubna, tedy v týdnu Dne Země, který byl vyhlášen před více než dvaceti lety mládeží v USA na pomoc životnímu prostředí proti zhoršující se ekologické situaci na celém světě.

V loňském dubnu jsme zasadili první dva stromy (sakury), letos to bylo dalších šest stromů (jeřáby šlechtěné). Rodiče spolu s dětmi budou o stromky pečovat tak, aby rostly do krásy a pro radost všem. Děti se tak odmalička budou učit lásku k přírodě.

Aby se výsadby stromů pro děti mohly stát tradicí, bylo by vhodné ve spolupráci s Komisi životního prostředí při Městském úřadu, Ekologickým forem a s. p. EKOTESem v Hranicích najít plochu, kdy by bylo možné ve výsadbě pokračovat i posedět na lavičce a připomenout si strom či keř, který byl při narození dítěte vysazen. Nápad i plánek na vytvoření "odpočinkové plochy" máme.

Za ZO ČSČK Hranice-sever
předs. Šulcová D.

Naše čtenářka paní M. se obrátila na redakci Přehledu dvěma podnětnými dopisy. V prvním navrhuje, aby podle vzoru brněnského hnutí Duha v určité dny v měsíci platil v našem městě zákaz vjezdu motorových vozidel na náměstí. Městská policie by dohližela na dodržování tohoto zákazu, náměstí by si v tyto dny poněkud oddechlo a my bychom alespoň tímto malým dílem přispěli k čistotě ovzduší v centru města.

Druhý dopis paní M. je zaměřen k hospodaření s popelniciemi. Přehled přinesl ceník zvýšených poplatků za popelnicu a odvoz odpadků i kritiku tohoto zvýšení. Na základě těchto informací se p. M. ptá: Kdo objednal popelnice umělohmotné, když životnost popelnice má být 8-10 let a umělohmotné popelnice byly po dvojím svazu nepoužitelné? Jsou popelnice dostatečně evidovány? Nebylo by ekonomické opravovat některé poškozené popelnice a znova je vracet uživatelům, než budou definitivně dány do šrotu?

X. ročník Běhu Nové svobody

Hraníčtí orientační běžci pořádají v sobotu 11. května 1991 v době od 8 do 12 hod. v Rybářích u Hranic X. ročník OB NS 91. Závod je pořádán pro nejširší veřejnost. Doprava z Drahotuš nádraží ČSD a ČSAD je zajištěna. Pro všechny účastníky jsou připraveny ceny.

Jiří Huňka, Jaselská 1612
ředitel závodu

VÝSLEDKY HÁZENÉ

Mladší žáci : Cement - Vítkovice	16 : 7
Starší žáci : Cement - Vítkovice	10 : 17
Starší dorostenci: Zubří - Cement	17 : 12
Branký - Slezák 5, Novák, Vývoda, Fekar po 2	

Muži : Zubří "B" - Cement	20 : 17
Branký - Štípek 7, Vala 4, Zátopek 3, Žoch 2	

POZVÁNÍ NA STADIÓN :
Sobota 4. května 1991 9,00 hod.

Mladší a starší žáci se Vsetínem
Neděle 5. května 1991

9,00 hod. Starší dorost s MCV Brno
10,30 hod. Muži s MCV Brno
12,00 hod. Mladší dorost s Kopřivnicí

Vedení podniku a ZV Odborů s.p. SIGMA HRANICE nabízí volnou kapacitu k rekreaci v

rekreačním středisku na Bystřičce, a to v týdenních turnusech od 29.6.91 - 31.8.1991.

Rekreační pobyt začíná vždy v sobotu po 14.00 hodině - stravování začíná v neděli snídaní a končí se opět v sobotu obědem a balíčkem na cestu.

Cena pobytu činí :

dospělí	za den / celý pobyt
---------	---------------------

- strava	54,-	378,-
- ubytování	30,-	210,-

děti do 10-ti let	za den / celý pobyt
-------------------	---------------------

- strava	35,50	248,50
- ubytování	30,-	210,-

Zájemci o tuto rekreaci hlaste se ve s.p. SIGMA HRANICE, referát péče o pracující - tel. 2461/604.

ZAHRADNICTVÍ FLOR-REX J. TRBULA & SPOL. HRANICE ZBOROVSKÁ 1792 NAPROTI Nemocnice CELOROČNÍ NABÍDKA :

- řezané květiny pro každou příležitost, i na objednávku
- květinová a zeleninová sadba
- různé pokojové rostlinky, na objednávku
- příležitostné aranžování květin (mají svatební místnosti a podobně)
- okrasný a ovocný šlechtický materiál, na objednávku

PRÁCE A VÝROBKY SOLIDNÍ, CENY MÍRNÉ

PROJEV:
PONDĚLÍ - PÁTEK - 15 - 19 hod.
SOBOTA - NEDELE - 8 - 19 hod.

Soukromý podnikatel

Antonín KOTÍK

Hranice, Skalní 1387

nabízí své služby

- pozáruční opravy plynových kotlů (elektro, čistění a seřízení)
- servisní, záruční i pozáruční opravy kotlů WIADRUS a GASEX

Denně od 16,00 - 20,00 hod.
sobota a svátky od 7,00 - 18,00

3876 v uvedené hodiny

POTŘEBUJETE ZAJISTIT PEČI O VAŠE DĚTI
(PŘÍPADNĚ O DĚTI VAŠICH ZAMĚSTNANCŮ)
V DOBĚ ŠKOLNÍCH LETNÍCH PRÁZDNIN?

* Lesní dětský tábor účinkuje v Chrasticích (č. č. Šumperk) u Starého Města pod Hradec Králové. Nabízí 50 volných míst v I. turnusu (1.-18.7.1991) a 70 volných míst ve III. turnusu (6.-23.8.1991).

* Nádherné údolí Jeseníků, neprůšvaná příroda, vodník, lesy. * Abstraktní program "Rok prázdnin" s možnostmi hry na kytaru, zábavnou fléšnu (III.), kurzu krajinomalby, pohybové výchovy, nákladu žuda (I.), konverzace v jazyce německém a anglickém. * Tichoplní a aktuální stravou, výborná lehká, kvalitní strava 5x denně. * Ubytování ve čtyřpatrových chalštách, nejmladší děti v budově. * Celková kapacita turnusu je 120 dětí, věk 7-14 let. * Kapacita II. turnusu je již vyčerpána. * Cena poukazu činí 2000,- Kčs. *

INFORMACE A PŘIHĽÁŠKY: PAVLÍNA MAZUROVÁ
HROMŮVKA 1522
755 01 HRANICE
č. tel. (0642) 5903 (večer)

"Na to náramek se mi líbí nejvíce
Senhle dětský letní tábor Chrastice -
kdo tu nebyl, ten má smůlu,
můj je tu jako v řílu.
Rámcový každému třídu slane na lici!"

ZHÍVA SE V NAJÍ TATOFOVÉ KNÍMENĚ

INZERUJTE

V PŘEHLEDU

Nabízíme inzerci v PŘEHLEDU :

- uzávěrka každý úterý v 18,00 hod.

Podniková inzerce : za 1 cm² 6,50 Kčs

Soukromé podniky : -- 2,- Kčs

Služba čtenářům : zdarma

kino

KINO "SVĚT" UVÁDÍ :

Začátky představení denně v 18.00 hod.

V pátek 3. května
MĚSÍC 44
Sci-fi příběh USA

Od soboty 4. května do neděle 5. května
SEX. LŽI A VIDEO
Psychologický film USA

V pondělí 6. května
MUŽ SE ZLATÝMI BRÝLEMI
Jen pro členy FK

Od úterý 7. května do pátku 10. května
VALMONT
Film M. Formana v koprodukci Francie/V.Británie

V sobotu 4. května v 16.00 hod. - pro děti
DALŠÍ POHÁDKA ŠEHEREZÁDY
Klasická pohádka

V neděli 5. května v 15.30 hod. - pro mládež
S TEBOU MĚ BAVÍ SVĚT
Česká komedie

V úterý 7. května a ve středu 8. května
ve 13.30 hod. - pro školní družiny
JAK SE ŽOFKA STALA ŘEDITELKOU ZOO
Kreslená dobrodružství

LETNÍ KINO UVÁDÍ :

V pátek 3. května
TERMINÁTOR
Fantastický film USA

Od soboty 4. května do pondělí 6. května
KROTITELÉ DUCHŮ II
Duchařská horečka opět v New Yorku

Od úterý 7. května do pátku 10. května
PROPAST
Fantazie pod hladinou. Film USA

Začátky představení denně po setmění asi v 21 hod.

KINO DRAHOTUŠE UVÁDÍ :

V pátek 3. května v 19.30 hod. v neděli
5. května v 16.30 hod. a v pondělí 6. května
v 19.30 hod.

CESTA ZHÝČKANÉHO DÍTĚTE
J. P. Belmondo tulákem po všech kontinentech.
Francouzský melodramatický film vyznamenaný
Cesarem 89.

Ve středu 8. května v 19.30 hod.
FANTOM AMSTERODAMU
Dech, který přinášel smrt. Nizozemský thriller

V pátek 10. května v 19.30 hod.
VOLÁNÍ SVOBODY

Britské filmové drama režiséra R. Attenborougha,
tvůrce slavného filmu Gandhi. Příběh z jiho-
africké republiky.

SEVEROMORAVSKÉ CIHELNY

ÚSTŘEDNÍ SKLAD (naproti Cemnetárny)
nabízí pomoc

soukromníkům, podnikatelům, organizacím v oblasti
zásobování a prodeje skladových zásob.

Prodej organizacím je možno uskutečnit denně
od 6.00 do 14.30 hod.

Prodej soukromníkům, podnikatelům v sobotu a po
dohodě na tel. č. 2023,2127,3741

Pomoc se týká oblasti hutního materiálu, ložisek,
klinových řemenů, hadic, spojovacího
materiálu, nářadí, nástrojů, elektro-
materiálu, ND na motorová vozidla,
ochranných pomůcek-pracovních oděvů,
rukavic atd. Cena dohodou !

DNE 10.5.91 V 19³⁰ H.

DISKOMARATON

UVÁDÍ *Vojta Janíček*

* KULTURNÍ DŮM CVH *

VSTUPNÉ 15,- KČS *

OBČERSTVENÍ ZAJISTĚNO

V Y M Ě N Č M

byt 2 + 1 (plyn. topení) v Lipníku
za byt 3 + 1 v Hranicích.
Zn. státní, levný nájem.

Adresa: Josef Kubík, Osecká 1013,
753 01 Lipník n/B.

VYMĚNÍM

státní byt 4 + 1 I. kategorie 6.p.
(50 m²) s kuchyňským koutem za
menší 2,5 - 3 + 1 I. kategorie.

Adresa v redakci

Podepsané články nemusí vyjadřovat názory redakce.

Týdeník PŘEHLED - reg.zn. Sm 101, adresa redakce: Hranice, Školní nám. 1, TEL. 2529
PŘEHLED č. 18 připravili: Oli V. Helcl, Bohumil Honzík, Libuše Hrabová, Marie Hudcová,
Alena Polášková, Jarmila Sýkorová, Eva Tomečková